

Rotterdam, 12 januari 2021

Betreft: Reactie Ingrado op internetconsultatie Wet Invoering Leerrecht

Geachte lezer,

Ingrado is een vereniging voor professionals die werkzaam zijn op het gebied van leerplicht en RMC. We zetten ons in voor de bescherming van het recht op onderwijs en ontwikkeling van jongeren. In het wetsvoorstel herkennen we de gedrevenheid om werk te maken van het recht op onderwijs. Ingrado ziet in dit wetsvoorstel vooral een inzet op het voorkomen van een verschil van inzicht op een passend onderwijsaanbod en de daaruit mogelijke constatering dat vrijstelling van de leerplicht een uitweg biedt. Vervolgens beschrijft het wetsvoorstel volgens ons dat het huidige onderwijssysteem volledig maatwerk zou moeten leveren. Hieronder vindt u onze reactie op het wetsvoorstel die we na raadpleging van onze leden hebben opgesteld.

Leerrecht en onderwijssysteem

Leerrecht is een recht dat voor ieder kind en jongere geldt en is een begrip dat volgens Ingrado breder is dan het voorkomen van een vrijstelling 5 onder a. Hoewel we de intentie van het wetsvoorstel waarderen, is Ingrado van mening dat dit voorstel in het huidige stelsel niet reëel is. Ingrado is voorstander van een brede heroverweging van de onderwijswetten in samenhang met de Leerplichtwet, zodat het recht op onderwijs en ontwikkeling beter wordt gewaarborgd dan nu het geval is. Het huidige onderwijssysteem en de daarmee samenhangende Leerplichtwet is in Nederland niet zo ingericht dat het ieder kind die mogelijkheid tot ontwikkeling kan bieden die bij dat kind past. In het ter consultatie gebrachte wetsvoorstel wordt daaraan voorbij gegaan en wordt niet erkend dat de ontwikkeling van sommige kinderen juist gebaat is bij mogelijkheden buiten het onderwijs.

Rol jeugdarts

Het wetsvoorstel grijpt vooral terug naar een medisch model waarbij het oordeel van de (jeugd-)arts zeer bepalend is. In dit wetsvoorstel stelt de jeugdarts vast of een kind zich kan ontwikkelen en als dat zo is moet het onderwijs dat realiseren. Ons standpunt is dat het huidige onderwijssysteem daar niet op is toegerust. Daar verandert het oordeel van een jeugdarts niets aan. Dat er al een [voorstel voor een wetswijziging](#) m.b.t. het omgaan met vrijstellingen en passend onderwijs ligt, wordt in dit voorstel aan voorbij gegaan, evenals de rol van het samenwerkingsverband dat zicht heeft op het onderwijsaanbod in de regio. De (jeugd-) arts heeft niet, zoals het samenwerkingsverband dit wel heeft, zicht op welk passend onderwijsaanbod in de regio aanwezig is.

Als reactie op de bepaling artikel 4b van de Wet primair onderwijs (WPO), 17b van de Wet voortgezet onderwijs (WVO) en 1b van de Wet op expertisecentra (WEC) geeft het wetsvoorstel aan dat te vaak de jeugdarts niet wordt ingeschakeld als leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte vastlopen in het onderwijs. Dit herkennen wij niet en bij ons is ook geen onderzoek bekend waaruit dit blijkt. Vervolgens geeft het wetsvoorstel aan dat in plaats van de jeugdarts in te schakelen, vaak gemeld wordt bij de leerplichtambtenaar of de jeugdhulpverlening, eventueel gepaard gaande met een zorgmelding tegen de ouders. Dit geeft een ongenueanceerd beeld van de realiteit. Wanneer leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte vastlopen, wordt juist gezocht naar een passende oplossing met partners die hierin kunnen ondersteunen. De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) kan hiervoor een hulpmiddel zijn. En bovendien is de MAS niet bedoeld als een instrument om het onderwijs te innoveren zoals het wetsvoorstel in de beschrijving wel verwacht.

Het wetsvoorstel stelt voor om de jeugdarts te betrekken bij een relatief klein overleg tussen de school, het samenwerkingsverband, de behandelaar en de ouders/leerling in plaats van het inschakelen van de jeugdhulpverlening en leerplichtambtenaar. Het voorstel geeft daarbij tevens aan dat hiermee een tijdrovend en duur proces met een multidisciplinair team wordt opgestart. In de meeste gevallen van verzuim is dit echter niet het geval en niet de realiteit die in de dagelijkse praktijk voorkomt.

Dreigende uitval

Het wetsvoorstel stelt bij dreigende uitval een meldingsplicht bij de jeugdarts voor. Het ontbreekt daarin aan een definitie van 'dreigend uitval'. Het verplichtende karakter vraagt wel om een heldere definitie. Op deze wijze is het duidelijk wanneer gemeld moet worden. Deze meldingen zouden dan door het samenwerkingsverband gedaan moeten worden. Dit leidt volgens Ingrado tot meer bureaucratie, omdat samenwerkingsverbanden dan in de verzuimadministratie van de scholen moeten treden terwijl momenteel de scholen dit zelf al doen.

Dagvergoeding

Verder stelt het wetsvoorstel voor om voor de jongeren die als gevolg van de wetwijziging, bekostigd onderwijs volgen er geen dagvergoeding nodig is uit de Wet Langdurige Zorg of jeugdwet en dat deze komt te vervallen. Mocht dit betekenen dat jongeren hierdoor niet kunnen terugvallen op voorzieningen die voor hen nodig zijn naast of in het onderwijs, is dit wat ons betreft een punt van zorg.

Ontbrekend overzicht gevolgen

Het wetsvoorstel beschrijft niet de administratieve lasten en regeldruk, uitvoerings- en handavingsgevolgen, financiële gevolgen en de wijze van inwerkingtreding. Om het voorstel goed te kunnen beoordelen is dit wel van belang. We kunnen ons voorstellen dat juist op deze punten gevolgen optreden die onwenselijk zijn en geen verbetering zijn van de huidige situatie.

Samenvattend

Ingrado staat vanuit haar missie achter het ontwikkelen van een wetsvoorstel om het recht op ontwikkeling van kinderen en jongeren te verstevigen. We zien in dit voorliggend voorstel niet een voorstel dat bijdraagt aan de onderwijsparticipatie van leerlingen die nu geen passend onderwijsaanbod krijgen. Als we echt over leerrecht en recht op ontwikkeling spreken en tot een wetswijziging willen komen, wil Ingrado graag inzetten op een herziening van de sectorwetten in nauwe samenhang met de Leerplichtwet. Dan kunnen we werken aan een integrale aanpak die het recht op ontwikkeling van ieder kind en jongere beschermt. Natuurlijk is Ingrado bereid om hier, gesteund door recent onderzoek en rapporten die niet in dit wetsvoorstel worden genoemd, duidelijkheid in te geven.

Met vriendelijke groet,

Carry Roozmond
Directeur-bestuurder